

Ukrainian A: literature – Higher level – Paper 1
Ukrainien A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Ucraniano A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)
Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)
Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Зробіть літературний аналіз лише **одного** із нижчеподаних текстів.

1.

5 Був такий день, коли ви, хоч і мали вільний час (а може, саме тому, що мали його), ви не пішли на цікаву лекцію, і не поїхали на полювання, і не взялися читати нову книжку, і не завелися з ким-будь на довгу суперечку, а просто... з чималою увагою почали чомусь упорядковувати вашого стола, хоч цього сухого порядочку на робочому столі ви одвіку не любили і, мабуть, не любитимете.

10 Це ви робите тільки тому, що сьогодні вас ніби пойняв бунтівливий напад протиріч, і ваша увага зупинилася саме на тому місці, де найбільше вирують зустрічні сили, де стикаються навали здогадів, де збігаються лезами гострі відчуття, де серед задимлених пагорбів, глибоких шансів та розгардіяшу бойовиськ басують переможці і стогнуть переможені, де нарастають нові здобутки й готуються нові облоги.

Ви щойно взялися впорядковувати вашого стола, як знову відчувли глибокий органічний протест.

15 О, ті великі, чистенькі, наївно-усмішкуваті столи, що їх так часто бачиш у нас, столи, що нагадують сумнівну цнотливість, підфарбовану красу, примушене кокетство. Ті спокійні, акуратно застелені столи, що від них повіває холодненький вітрець, ті акуратно розставлені, ніби прибиті, цяцьки на столах, що в'яжуть думку, ті акуратненько порозкладені книжки й папери, що зовсім не промовляють, не живуть, не збуджують. Та мертва виставка, гордість ситого нувориша, та дбайливо прибрана поверхня, що під
20 нею тяжко сподіватися на цінні поклади, та припомаджена передчасна чи вчасна лисина, що з-під неї найчастіше можна сподіватися на вияви млявості й ортодоксального гонору.

Ні, ви ніколи не любили й не любитимете подібних розцяцькованих мерців, ви ніколи, хоч як старайтесь, не заведете в себе подібного порядочку на робочому столі, бо зрештою, навіть завівши його, ви незабаром почуєте збоку красномовний сміх: те, що здавалося вам за порядок, ще багатьом здається за кумедне безладдя.

25 Тоді, частково одсунувши речі осторонь, частково якнайзручніше розклавши їх на поверхні, ви одну по одній починаєте витягати й розкопувати важкі шухляди. І тоді серед іншого тлуму натрапляєте ви на кілька блокнотів.

Еге ж, тих пошарпаних блокнотів, що їх завжди, наполовину заповнивши, кидають кудись недбайливо, поступово затирають у найдальші кутки, поступово за них забувають.
30 Блокнотів, що з них здебільшого ні один рядок не зринає на лискучу гладінь привселюдної цікавості. Бо саме в них, у блокнотах, найбільше збирається той дорогий радісний непотріб, що конче мусить бути занотований і не мусить вигулькнути десь безрадісною зайвиною.

35 Проте, сповнені цього разу незрозумілого бунтарства (бувають такі неприкаяні дні), ви починаєте перегортати сторінки цих пом'яшкурених свідків допитливості й хвилювань.

Погодьтеся: інколи це справді буває цікаво.

І поступово ви вчитуєтесь. Ви посміхаєтесь, іноді мружитесь, іноді зітхаєте, іноді дивуєтесь і, скінчивши одного, несвідомо починаєте перегортати другого.

40 Хочете ви а чи ні, та згодом на вас набігає якийсь дивний, трохи ліричний, трохи непокійний настрій. Ви думаєте: шалено-швидко пролітають наші дні, мчать життям, як розлогими степами, наші буйногрові місяці, пропливають, як гордовито задумані кораблі, наші роки, пропливають у безвість, щоб не вернутись...

Аркадій Любченко, *Вертеп* (1929)

2.

ТИШИНА

- Зважусь у ліс по тропі неширокій
Тихо, як в білий собор, увійти,
В цей величаво простелений спокій
Снігу, і присмерку, і самоти.
- 5 Стежка не скрикне і ліс не застогне.
Сплять нерухомі тіла кучугур.
З-поміж гілля, спалахнувши, як огник,
Вистрибне червоногрудий снігур.
Встало навколо мовчання уроче.
- 10 Годен його я відчути сповна?
Млостю солодкою запаморочень
Нишком колише мене тишина.
Споминів, жалощів, роздумів тіні
Десь поза мною проходять услід
- 15 В маренні марнім, в безмовному плині
Плавного руху повільних сновид.
Ні, із задуми і стежки своєї
Ти не звертай, тільки глибше зітхни,
Входячи на безкінечні алеї
- 20 В вічність простягнутої тишини.

Микола Бажан, *Тишина* (1978)